

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Úloha sociální práce a sociálního pracovníka při doprovázení na poslední cestě člověka

Autor práce: Lukáš Urbánek

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Alois Kříšťan

Datum: květen 2014

Předložená diplomová práce svým charakterem splňuje požadavky studovaného oboru, neb pojednává téma sociální práce - i z etického hlediska. Práce svým pojetím prokazuje autorovu přemýšlivost, sečtlost, důkladnost a schopnost komplexního pohledu. Všechny tyto vlastnosti ve mně ovšem vzbuzují i poněkud rozpaky, neboť práce dle mého soudu pojednává více témat, než je „slušné“ aby diplomka nesla, což je vidět již na jejím rozsahu. Autor se v práci věnuje řadě problémů (identitě sociální práce v postmoderně, hospicové činnosti, etické problematice sociální práce, etické problematice v sociální hospicové práci....), považoval bych za prospěšnější všechna tato témata nespojovat a neřešit v jedné práci. V úvodu posuzovaných prací vždy hledám pregnantní formulaci cíle práce; v předloženém textu ale nacházím „pokus o nastínění úlohy sociální práce a úlohy sociálního pracovníka při doprovázení na poslední cestě člověka“, v zápětí ovšem autor píše, že cílem je „i mimo jiné ... zohlednit oborové schéma sociální práce ve vztahu k postmoderní společnosti ...“. Sám tedy předem deklaruje nejasnost cílů, a po poctivém přečtení práce musím konstatovat, že žel uvedenou proklamaci naplnil. Uvedené se pak projevuje i v závěru, který není závěrem ve smyslu většiny posuzovaných prací kde autor zpravidla shrne k čemu došel, dá nějakou odpověď na otázku, kterou si postavil, zatímco v předloženém textu jde o popis toho, co bylo popisováno, což zde asi těžko lze jinak. Vzhledem k nadpisu, bych očekával shrnutí toho, v čem spočívá úloha soc. pracovníka v dané konkretizaci. Autor v závěru až teprve na konci druhé stránky, poté co popisuje problematiku oboru v postmoderně obecně, uvádí „Nejen z tohoto důvodu se práce zaměřila na vlastní umírající a jejich blízké, aby bylo možné vhodněji hledat úlohu sociální práce a možnosti sociálních pracovníků“. Z nadpisu a první formulace cíle v úvodu jsem měl dojem, že autor si vybral sociální práci s umírajícími a z tohoto zorného úhlu bude práci koncipovat. Z citované věty v závěru mám zase dojem, že spíše řeší identitu sociální práce jako oboru, konstatuje (postmoderní) nejistotu, soc. práce s umírajícími mu pak poskytuje možnost „vhodněji“ (než co?) v nejistotě nalézt „úlohu“ soc. prac. To je jeden z důvodů (ostatní ale neuvádí?) proč se tomu věnuje. Etické téma se pak nestává úhlem pohledu, ale trochu přidanou kapitolou. Práci s literaturou, s vlastním pozorováním, výzkumným rozhovorem mohu jen pochválit. Dílčí výhrady ke konkrétnímu zpracování mám k formulační stránce, autor je v textu nikoliv příliš často, ale přesto nezřídka neobratný (př. s. 14 „uvedené termíny jsou mnohoznačného významu mající vztah k stanovení cílů“; a řada dalších, mohu doložit). Pokud v bodě 1.1 popisuje podmínky „nového oboru“, pak postrádám vztah k ostatním oborům, kde je doplňuje, kde je jeho specifikum, co jej odlišuje a kde navazuje. V bodě 1.4.2 nepovažuji za šťastné v argumentaci spojovat akademickou stať Chytila a publicistický rozhovor redaktorky s jedním sociálním pracovníkem, jsou to jiné žánry s jinou výpovědní hodnotou. Odkud pochází tvrzení o stále panujících mýtech (s.35)? Uvedení citace (s.61 a 124) JP II je zřejmě nedopatření? Přes řadu dalších drobností cením na práci řadu postřehů – v chápání sociální práce, ve vzdělání k soc. práci (s.52, také doufám, že vývoj bude směřovat k povinným specializačním kurzům pro jednotlivé konkrétní druhy soc. pr.), ve vztahu k soc. službám. Autor je důsledný v odkazování, nicméně např. výklad slova kompetence s odkazem na Slovník cizích slov navozuje otázku nutnosti a přiměřenosti. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a cením – s nadějí, že autor chápe nutnost jednoznačného vymezení pojednávané otázky.